

EKONOMIUTSKOTTETS BETÄNKANDE 33/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till revisionslag och lagar som har samband med den

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 17 oktober 2006 en proposition med förslag till revisionslag och lagar som har samband med den (RP 194/2006 rd) till ekonomiutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- handels- och industriminister Mauri Pekkarinen
- regeringsråd Marja-Leena Rinkineva och regeringssekreterare Sanna Alakare, handels- och industriministeriet
- lagstiftningsråd Jyrki Jauhiainen, justitieministeriet
- konsultativ tjänsteman Terhi Järvikare och konsultativ tjänsteman Petri Syrjänen, finansministeriet
- jurist Varpu Norilo och sektionschef Jouko Koitto, Patent- och registerstyrelsen
- biträdande direktör Anneli Kukkonen och projektchef Markku Hirvonen, Skattestyrelsen
- revisionsdirektör Pirjo Hakanpää, OFR-nämnden
- ordförande Marjo Niska-aro, Revisorer inom den offentliga förvaltningen
- ordförande, OFR, CFE Klaus Krokfors, Revisorer inom den offentliga förvaltningen
- verkställande direktör Pentti Hakulinen, Audiator Oy
- direktör Martti Kallio, Finlands Kommunförbund

- biträdande direktör Pasi Horsmanheimo, Centralhandelskammaren
- ordförande, CGR Hannu T. Koskinen och CGR Nils Blummé, CGR-föreningen rf
- ombudsman Leena Aejmelaeus och ordförande Ossi A. Saarinen, GRM-revisorer r.f.
- forskningschef Mauri Marttila, Finlands Fastighetsförbund rf
- verkställande direktör Juha Ahvenniemi, Ekonomiadministrationsförbundet i Finland rf
- direktör Rauno Vanhanen, Företagarna i Finland rf
- ombudsman Folke Bergström, Pensionsstiftelseföreningen—PSF rf
- generalsekreterare Jouko Vasama, Social- och hälsovårdsorganisationernas samarbetsförening SAF rf
- kontaktchef Kerstin Ekman, Finlands Idrott
- generalsekreterare Esko Ranto, Työväen Urheiluliitto ry
- ombudsman Juhani Nenonen, Finlands Egna hemsförbund rf
- chefen för juridiska ärenden Kari Lehto, Finlands Kooperationsförbund Pellervo
- professor Heikki Halila
- förvaltningsråd Lauri Tarasti.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- professor Jarmo Leppiniemi, Helsingin kauppakorkeakoulu
- Ålands handelskammare
- Finlands Näringsliv
- Centralförbundet för fiskerihushållning

— Finlands Ungdomssamarbete — Allians
— CGR Yrjö Tuokko, Tuokko Tilintarkas-
tus Oy
— Tilintarkastustoimisto Clavis
— statskontoret

— revisionsråd, OFR, GRM Erkki Eskola
— Invalidförbundet rf
— Kvinnoorganisationernas Centralförbund
rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår en helt ny revisionslag. Syftet är att förbättra bokslutens och revisionens trovärdighet och tillförlitlighet och att garantera en hög kvalitet på revisionen.

Genom förslaget genomförs revisionsdirektivet, som syftar till att förbättra trovärdigheten och jämförbarheten i de bokslut som upprättats och reviderats i olika medlemsstater.

Enligt propositionen kan i fortsättningen endast revisorer som är godkända på det sätt lagen anger väljas till revisor. Så kallade lekmannarevisorer kan inte längre väljas till en sammanslutnings revisor, men sammanslutningar kan även i fortsättningen låta dem utföra vissa uppgifter vid sidan om godkända revisorer.

Regeringen föreslår att aktiebolag, andelslag, personbolag, bostadsaktiebolag och föreningar befrias från lagstadgad revisionsskyldighet om högst ett av de tre följande villkoren uppfylls både under den räkenskapsperiod som gått ut och under den omedelbart föregående perioden:

1. balansomslutningen är över 100 000 euro,
2. omsättningen eller motsvarande intäkter är över 200 000 euro eller
3. antalet anställda är i genomsnitt över 3 personer.

Bostadsaktiebolag med minst 30 lägenheter ska välja revisor.

Trots det ovanstående finns det alltid möjlighet för en sammanslutnings ägare eller medlemmar att välja revisor om de så önskar. Val av revisor kan fastställas i bolagsordningen, bolagsavtalet eller stadgarna. I de sammanslutningar som underskriver gränserna har dessutom en minoritet rätt att kräva val av revisor.

Dessutom föreslås det vara möjligt att kräva val av en granskare av annan typ än revisor för granskningen av en sammanslutnings förvalt-

ning i sammanslutningens bolagsordning, bolagsavtal eller stadgar eller genom beslut vid sammanslutningens stämma.

Enligt den föreslagna revisionslagen avses med revisor en i enlighet med lagen godkänd CGR- eller GRM-revisor. Lagens bestämmelser om godkännande och registrering av revisor gäller inte OFR-revisorer, eftersom dessa godkänts och registrerats enligt en särskild lag som gäller dem.

Enligt förslaget ska en OFR-revisor kunna väljas jämsides med en CGR- och GRM-revisor i de sammanslutningar och stiftelser där en kommun eller samkommun har bestämmanderätten.

Regeringen föreslår vidare bl.a. bestämmelser om innehållet i revisionsberättelsen. Berättelsen ska innehålla ett uttalande om bokslutet och verksamhetsberättelsen ger riktiga och tillräckliga uppgifter om resultatet av sammanslutningens eller stiftelsens verksamhet och dess ekonomiska ställning och om uppgifterna i räkenskapsperiodens verksamhetsberättelse och bokslut är hållbara. Revisorn ska i sin berättelse påpeka om något organ, ordföranden eller någon annan ansvarig i en sammanslutning eller stiftelse har gjort sig skyldig till en handling eller försummelse som anges i lag.

Vidare föreslås bestämmelser om revisorernas oberoende och jäv som ligger i linje med revisionsdirektivet och EG-kommissionens rekommendation om revisorernas oberoende.

En ny bestämmelse baserad på direktivet och rekommendationerna föreslås om revisorns skyldighet att svara för kvaliteten i sitt revisionsarbete och att delta i kvalitetssäkringen. Revisorn ska delta i kvalitetssäkring vart sjätte år. Revisorn för en sammanslutning som är före-

mål för offentlig handel ska dock delta i kvalitetssäkring vart tredje år.

Lagförslaget innehåller också bestämmelser om revisors oberoende, jäv och tystnadsplikt. Särskilda bestämmelser föreslås om revisorer i sammanslutningar som är föremål för offentlig handel. De gäller mandattidernas maximitid, uppgifter som ska ges sammanslutningens styrelse och offentliggörande av uppgifter om förvaltning och verksamhet.

Ansaret för den allmänna styrningen och utvecklingen samt tillsynen över revisionen före-

slås ligga på statens revisionsnämnd. Centralhandelskammarens revisionsnämnd ska enligt förslaget utöva tillsyn över att revisorerna bibehåller sin yrkeskunnighet och över deras övriga verksamhet. Regeringen föreslår också bestämmelser om internationellt tillsynssamarbete.

Slutligen innefattar lagförslaget bestämmelser om varningar och anmärkningar som revisorerna kan tilldelas, om återkallande av ett godkännande, om skadeståndsskyldighet och om straff vid förseelser.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Allmänt

Revisionslagen har setts över totalt. Syftet är att förbättra bokslutens och revisionens trovärdighet och tillförlitlighet utan att orsaka företagen onödiga belastningar. Regeringen har beaktat kraven i det nya revisionsdirektivet, som träder i kraft den 29 juni 2008, och EG-kommissionens rekommendationer avseende minimikraven på kvalitetssäkring av revision och de grundläggande principerna för revisors oberoende. När direktivbestämmelserna genomförs nationellt kommer bokslut som upprättats och reviderats i olika medlemsstater att vara mer tillförlitliga och lättare att jämföra. Lagen är uppbyggd så att den ska vara lättläst, lättöverskådlig och konsekvent.

Revision av små sammanslutningar

Enligt 4 § i revisionslagen behöver de aktiebolag, andelslag, personbolag och bostadsaktiebolag inte välja en revisor där högst ett av följande tre villkor har uppfyllts både under den avslutade räkenskapsperioden och den som omedelbart föregår denna: 1) balansomslutningen överstiger 100 000 euro, 2) omsättningen eller motsvarande avkastning överstiger 200 000 euro eller 3) antalet anställda överstiger i genomsnitt tre. Bostadsaktiebolag med minst 30 lägenheter ska

välja revisor. Enligt lagen om stiftelser ska stiftelser ha åtminstone en revisor som uppfyller kraven i revisionslagen. Ekonomiutskottet föreslår att ändringen av föreningslagen förkastas. Detta innebär att det inte sker några förändringar i revisionen av föreningar.

Ekonomiutskottet betonar att sammanslutningens ägare eller medlemmar alltid kan välja en revisor trots att lagen inte kräver det. Om revisor väljs ska det vara fråga om en godkänd revisor i enlighet med revisionslagen.

Enligt uppgift kommer mer än 67 000 verkssamma aktiebolag, av vilka 10 000 har skatteskulder, att ligga utanför gränsvärdena för obligatorisk revision, om man ser på de senaste skatteuppgifterna och de gränsvärden som lagen fastslår. Skatteskulderna i fråga uppgår till 348 miljoner euro.

Det är viktigt att följa och att vid behov utreda vilka följder befrielse från obligatorisk revision får för företagen och samhället. Vi måste bl.a. iaktta om de nya reglerna påverkar den svarta ekonomin och den ekonomiska brottsligheten. Regeringen måste vidta nödvändiga åtgärder om den nya lagstiftningen får negativa effekter. De aktuella lagförslagen innehåller inga ändringar av de bestämmelser enligt vilka sammanslutningarna ska tillställa olika myndigheter uppgifter. Med andra ord kommer myndigheterna också i fortsättningen att kunna få den information de nu kan erhålla ur olika register. Eko-

nomiutskottet föreslår att riksdagen godkänner ett uttalande om uppföljning av revisionslagstiftningens verkningar (*Utskottets förslag till uttalande 1*).

Revision av föreningar

Ekonomiutskottet föreslår att lagförslaget om ändring av föreningslagen förkastas och att 57 § 3 mom. i revisionslagen ska ange att den gamla revisionslagen ska gälla för föreningar. Detta innebär att alla föreningar fortsatt har revisionsplikt. Den s.k. lekmanrevisionen kan i så fall fortsätta som i dag och lekmanrevisorerna utför revisionen i enlighet med den gamla revisionslagen. För revisioner som CGR- och GRM-revisor utför gäller den nya revisionslagen. Utskottet anser det vara ett bättre alternativ att lekmanrevisionen fortsätter i enlighet med nuvarande praxis än att revisionsplikten avskaffas helt och att en minoritet kan kräva revision, såsom regeringen har föreslagit.

Det är meningen att bestämmelserna om revision av förenings ekonomi och förvaltning ska beredas särskilt. Beredningen av bestämmelserna om revision av föreningar måste inledas omedelbart för att varje förening ska kunna ordna revisionen på det mest ändamålsenliga sättet allt efter storlek, syfte samt interna och externa behov. Ekonomiutskottet föreslår att riksdagen godkänner ett uttalande i enlighet med detta (*Utskottets förslag till uttalande 2*).

Revision av andra sammanslutningar

Enligt 57 § 3 mom. i revisionslagen ska de sammanslutningar som inte är föreningar eller stiftelser och som bildats innan den nya revisionslagen trätt i kraft tillämpa den gamla revisionslagen på val av revisor och på revisioner för de räkenskapsperioder som avslutas senast den 31 december 2011. På val av CGR- eller GRM-revisor eller CGR- eller GRM-sammanslutning och på de revisioner som dessa utför tillämpas den nya lagen.

Den övergångsperiod till utgången av 2009 som regeringen föreslagit har förlängts till utgången av 2011, och den har i linje med andra övergångsperioder kopplats till räkenskaps-

perioden. Övergångsperioden innebär att de revisorer som inte är godkända revisorer enligt den gamla räkenskapslagen kan utföra revisionsuppgifter under den tiden.

Godkända revisorer och tillsyn över revisorer

Enligt 14 § i den gällande revisionslagen kan till revisor i en sammanslutning eller stiftelse där en kommun eller samkommun har bestämmanderätten i stället för en GRM-revisor väljas en av revisionsnämnden för den offentliga förvaltningen och ekonomin godkänd revisor (OFR-revisor).

Enligt den nya revisionslagens 7 § kan till revisor i en sådan sammanslutning eller stiftelse utöver en CGR- eller GRM-revisor eller en CGR- eller GRM-sammanslutning väljas en OFR-revisor eller OFR-sammanslutning. Enligt övergångsbestämmelsen i 57 § 4 mom. kan nuvarande praxis fortsätta högst för den mandattid som går ut den 31 december 2012. Under denna tid kan man fortfarande i stället för en GRM-revisor välja en OFR-revisor.

Bokföringslagens 1 kap. 5 § anger när en bokföringsskyldig anses ha bestämmande inflytande i en annan bokföringsskyldig. Inflytandet kan byggas på röstandelen i målföretaget, på rätten att utse eller avsätta ledamöter i målföretagets organ eller på något annat faktiskt bestämmande inflytande. Kommunallagens 68 § 4 mom. hänvisar till bokföringslagens bestämmelser om bestämmande inflytande.

Ekonomiutskottet påpekar att samma revisionsbestämmelser måste gälla för alla bokföringsskyldiga sammanslutningar. Revisors behörighet och verksamhet måste bedömas utifrån samma kriterier oavsett ägarförhållandena i sammanslutningen eller stiftelsen. Det är viktigt att OFR-revisorernas expertis, parallellt med andra godkända revisorers sakkunskap, kan utnyttjas inom sammanslutningar eller stiftelser där en kommun eller samkommun har bestämmande inflytande. Under en övergångsperiod kan OFR-revisorerna också i stället för GRM-revisorerna väljas till revisor i en sådan sammanslutning eller stiftelse.

OFR-revisorernas expertis måste också i fortsättningen kunna utnyttjas fullt ut. Därför måste man utan dröjsmål ta fram de behövliga bestämmelserna på grundval av vilka OFR-revisorer kan bli som godkända revisorer enligt revisionslagen. Bestämmelserna måste beakta nuvarande OFR-examen och OFR-revisorernas praktiska erfarenhet. På motsvarande sätt måste man ta fram bestämmelser om hur CGR- och GRM-revisorer kan godkännas som OFR-revisorer.

I 8 § i handels- och industriministeriets beslut om de studier som ska krävas för deltagande i CGR- och GRM-examina finns bestämmelser om studier som kan räknas till godo när sökanden godkänns för deltagande i CGR- och GRM-examina.

Ekonomiutskottet anser det vara viktigt att regeringen bereder hela reformen av examens- och behörighetskraven för revisorer så att alla revisorer har en gemensam grundexamen. Därefter bör det vara möjligt att specialisera sig på revision inom offentlig förvaltning och av företag och organisationer genom särskilda examina.

Ekonomiutskottet föreslår att riksdagen godkänner ett uttalande om reformering av revisorssystemet (*Utskottets förslag till uttalande 3*).

Jäv

Enligt 25 § 1 mom. 4 punkten i revisionslagen är en revisor jävig om den har direkt eller indirekt äganderätt eller annan rätt till en aktie eller andel i en sammanslutning som eftersträvar vinst. Enligt 4 mom. följer jäv också av äganderätt eller annan rätt i kundföretagets dotterföretag och det omedelbara moderföretaget.

Enligt 1 mom. 7 punkten är revisorn jävig också när hans eller hennes make eller en person som är släkt med revisorn i rätt nedstigande led har en ovan nämnd äganderätt eller annan rätt och denna rätt inte är obetydlig. Med andra ord ska ägandet vara av betydelse bedömt med avseende på revisors jäv. Exempelvis skulle det faktum att revisorns make eller barn är medlem i ett andelslag som är kund hos revisorn vara en obetydlig rätt som inte medför att revisorn är jävig.

Förbudet är absolut i fråga om revisorer. Förbudet är motiverat med tanke på klarhet, men

också för att det i praktiken är omöjligt att dra upp gränser som är tillämpliga på alla situationer.

Ekonomiutskottet noterar ändå att 25 § 2 mom. innehåller en undantagsbestämmelse till 1 mom. 4 punkten. Det som föreskrivs i 1 mom. 4 punkten gäller inte en sammanslutning där medlemskap är en förutsättning för att de nödvändighetstjänster som den bjuder ut ska få användas. Revisorn får i en sådan sammanslutning ha endast en sådan andel som berättigar till användning av tjänsterna, dock inte större än en hundradel. Exempelvis kan en andelslagsmedlem på grund av medlemskapet få kundförmåner eller få service på andelslagets bank.

Ekonomiutskottet anser att en andelslagsmedlem som valts till revisor är jävig åtminstone om han eller hon på grund av revisorskapet får sådana specialförmåner som andra medlemmar inte får. Är till exempel andelslagets banktjänster när de grundar sig på medlemskap sådana nödvändighetstjänster att de inte innebär jäv för revisorn. Revisorn måste förstå sitt ansvar och vilka krav som ställs på honom eller henne.

Revision av bostadsaktiebolag

Ekonomiutskottet har lagt till en övergångsbestämmelse i lagen om ändring av lagen om bostadsaktiebolag. Enligt den ska de nuvarande bestämmelserna i lagen om bostadsaktiebolag tillämpas på gamla bostadsaktiebolag när det gäller behörighetsvillkor för revisor och den gamla revisionslagens bestämmelser när det gäller val av revisor och de revisioner som en sådan revisor utför. Detta fram till utgången av 2011. På val av godkända revisorer tillämpas den nya revisionslagen.

Justitieministeriet håller på med en totalreform av lagen om bostadsaktiebolag. I det sammanhanget måste man ta fram bestämmelser om val av revisor, revision och andra eventuella granskare med särskilt avseende på bostadsaktiebolag. Bestämmelserna måste beredas så att de kan behandlas, antas och sättas i kraft senast som en direkt fortsättning på den övergångsperiod som nu godkänns. Ekonomiutskottet fö-

reslår att riksdagen godkänner ett uttalande om detta (*Utskottets förslag till uttalande 4*).

Godkännande och tillsyn när det gäller revisorer

Enligt revisionslagen är det Centralhandelskammarens revisionsnämnd som godkänner CGR-revisorer och en handelskammarens revisionsutskott som godkänner GRM-revisorer. Villkoren för godkännande anges i revisionslagen. De nämnda organen utövar också tillsyn över revisorernas verksamhet och över att de bibehåller sin yrkeskunnighet. Revisionsnämnden och revisionsutskotten fattar beslut oberoende av revisorerna och andra intressegrupper. Organens sammansättning fastslås i lag. Enligt 44 § i revisionslagen ska på behandlingen av ärenden i Centralhandelskammarens revisionsnämnd och en handelskammarens revisionsutskott tillämpas bestämmelserna i förvaltningslagen, språklagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. Deras beslut kan överklagas genom besvär hos statens revisionsnämnd. På behandlingen av ett överklagande i statens revisionsnämnd tillämpas förvaltningsprocesslagen och lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolarna.

Handelskammarlagen innehåller bestämmelser om överföring av offentliga uppgifter enligt revisionslagen till handelskamrarna och Centralhandelskammaren.

I 55 § i revisionslagen finns bestämmelser om revisorsavgifter. Centralhandelskammaren och handelskamrarna har rätt att ta ut avgifter för täckande av kostnaderna för skötseln av de uppgifter som avses i revisionslagen med iakttagande av lagen om grunderna för avgifter till staten. Handels- och industriministeriet utfärdar genom förordning närmare bestämmelser om avgifterna. Utgångspunkten är den att avgifter tas ut enligt kostnaderna.

Statens revisionsnämnd, som tillsätts av regeringen och finns vid handels- och industriministeriet, svarar för den allmänna styrningen och utvecklingen av och tillsynen över revisionen. Bestämmelser om nämnden finns i 41 §. Bestämmelser om revisorer inom den offentliga förvalt-

ningen och ekonomin (OFR-revisorer) finns i en särskild lag. Den tillämpas på godkännande av och tillsyn över OFR-revisorer och OFR-sammanslutningar. På finansministeriet finns revisionsnämnden för den offentliga förvaltningen och ekonomin, som godkänner revisorer och tillsätter att de upprätthåller sin kompetens. Bestämmelser om kraven för att godkännas som OFR-revisor och om annat som gäller sådana revisorer finns i den nämnda lagen.

Enligt ett yttrande till ekonomiutskottet deltar flera privata och offentliga aktörer i godkännandet och tillsynen av revisorer i de flesta EES-stater. Systemet varierar från land till land. I så gott som alla länder är det en statlig myndighet eller något annat i enlighet med lag verkande offentligt samfund som är högsta tillsynsorgan på revisionens område.

Ekonomiutskottet anser att det måste utredas huruvida vår nationella godkännande- och tillsynsordning bör göras klarare och förenhetligas. Senast när examens-, godkännande- och tillsynsbestämmelserna för revisorer ses över bör även denna fråga tas upp till behandling.

I Finland finns 718 CGR-revisorer, 774 GRM-revisorer och 222 OFR-revisorer. Revisorexamen ordnas en gång per år. Utskottet pekar på problemet med tillgång till godkända revisorer allt eftersom efterfrågan på revisions-tjänster ökar. Det måste ordnas utbildning och examenstillfällen så att tillgången till behöriga revisorer motsvarar efterfrågan i hela landet och så att de självständiga revisorernas och revisionssammanslutningarnas ställning och verksamhetsförutsättningar tryggas.

Registerändringar

De sammanslutningar som utnyttjar sin rättighet att inte välja revisor måste ändra sin bolagsordning genom att stryka bestämmelsen om val av revisor. Också de stiftelser vars stadgar anger att två revisorer ska väljas och som i fortsättningen vill välja bara en revisor enligt ändringen av lagen om stiftelser måste ändra sina stadgar i enlighet med detta. Dessa ändringar kommer att medföra oskäligt höga kostnader för samman-

slutningarna, om man ser på registrens nuvarande taxor.

Ekonomiutskottet förutsätter att Patent- och registerstyrelsen sköter registreringen av de ändrade bolagsordningarna och stadgarna till följd av den nya revisionslagen enkelt och flexibelt så att ändringarna kostar så lite som möjligt. Ekonomiutskottet föreslår att riksdagen godkänner ett uttalande om detta (*Utskottets förslag till uttalande 5*).

Anvisningar och rekommendationer om god revisionssed på svenska

Enligt 22 § i revisionslagen ska en revisor iakttä god revisionssed vid utförandet av uppgifter som avses i den lagen. Enligt 13 § ska man vid revision av bokföringsskyldiga sammanslutningar och stiftelser följa de internationella revisionsstandarder som avses i artikel 26 i revisionsdirektivet. Den bestämmelsen är proaktiv eftersom standarderna fortfarande behandlas inom EU.

Det har påpekats inom ekonomiutskottet att det inte finns några rekommendationer om god revisionssed på svenska. Situationen kommer att bli bättre när EU har godkänt standarderna, eftersom dessa också offentliggörs på svenska. Det är med tanke på landets svenskspråkiga revisorers rättssäkerhet viktigt att anvisningarna och rekommendationerna om god revisionssed finns att tillgå på landets båda officiella språk. Ekonomiutskottet föreslår att riksdagen godkänner ett uttalande om detta (*Utskottets förslag till uttalande 6*).

Ekonomiutskottet påpekar att ett klagomål har lämnats in till justitieombudsmannens kansli om missförhållanden och brister när det gäller landets svenskspråkiga revisorer. Behandlingen av klagomålet är ännu inte avslutat.

Detaljmotivering

1. Revisionslagen

7 §. *Val av OFR-revisor.* Ordet "bestämmanderätt" har ändrats till "bestämmande inflytande". I bokföringslagens 1 kap. 5 § anges när en bokfö-

ringsskyldig anses ha bestämmande inflytande i en annan bokföringsskyldig. Å andra sidan används ordet "bestämmanderätt" i 68 § 4 mom. i kommunallagen, där det ändå hänvisas till bokföringslagen.

25 §. *Revisors jäv.* Paragrafen innehåller bestämmelser om situationer där en revisor åtminstone inte är oberoende. I 1 mom. 6 punkten finns bestämmelser om revisors jäv när han eller hon är nära släkt med dem som avses i den punkten. Utskottet har preciserat och avgränsat bestämmelsen så att en revisor är jävig om de i lagen avsedda personerna är släkt med revisorn i rätt upp- eller nedstigande led.

I 8 punkten i samma moment anges att det föreligger risk för att en revisionssammanslutning inte är oberoende, om den som revisor för en sammanslutning som är föremål för offentlig handel har tagit emot den i lagen nämnda uppgiften. Bestämmelsen har formulerats om för att tydligare ange att oberoendet äventyras om uppgiften i fråga har mottagits av den fysiska person eller den huvudansvariga revisorn för den revisionssammanslutning som valts till revisor för sammanslutningen i fråga.

33 §. *CGR-sammanslutning.* Paragrafen anger villkoren för godkännande av CGR-sammanslutningar. Utskottet har preciserat 1 mom. 2 punkten så att det krav punkten anger också tydligt gäller revisorer och revisionssammanslutningar som är godkända i andra EES-stater.

34 §. *GRM-sammanslutning.* Här anges villkoren för godkännande av GRM-sammanslutningar, och utskottet har preciserat 1 mom. 2 punkten på samma sätt som i 33 § 1 mom. 2 punkten.

44 §. *Behandlingen av ärenden i tillsynsorganen.* Paragrafen gäller bl.a. tillämpningen av lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar. Riksdagen antog den lagen den 23 januari 2007, och den kommer att träda i kraft ungefär sex månader efter antagande och stadfästelse. Utskottet har därför ändrat det delvis öppna författningsnumret i 2 mom. genom att byta ut årtalet 2006 mot 2007.

56 §. *Ikraftträdande.* Ikraftträdandebestämmelsens 2 mom. har kompletterats så att godkända revisorer enligt 2 § 2 punkten i den revisionslag som upphävs ska anses vara revisorer enligt 2 § 1 punkten i den nya revisionslagen.

Enligt det nya revisionsdirektivet (2006/43/EG) ska lagstadgade revisorer eller revisionsföretag som medlemsstaternas behöriga myndigheter har godkänt i enlighet med bestämmelserna i direktiv 84/253/EEG innan det nya direktivet träder i kraft den 29 juni 2008 anses vara godkända enligt bestämmelserna i direktiv 2006/43/EG.

57 §. *Övergångsbestämmelser.* Ett nytt 1 mom. har fogats till paragrafen. Det anger från och med vilken räkenskapsperiod revisionsbestämmelserna i den nya lagen ska tillämpas.

Propositionens 1 mom. blir 2 mom., och utskottet har strukit hänvisningen till föreskrifter om revisorer i någon annan lag, eftersom lekmannarevision delvis kommer att kvarstå på annat ställe i lagstiftningen.

Propositionens 2 mom. blir 3 mom., och utskottet har ändrat det så att den gamla revisionslagens bestämmelser fortsatt ska tillämpas på föreningar, utom när det gäller val av godkänd revisor enligt revisionslagen och revisioner som en sådan revisor utför.

På motsvarande sätt ska sammanslutningar eller stiftelser som bildats innan den nya lagen har trätt i kraft under en övergångsperiod tillämpa bestämmelserna i den lag som upphävs, utom när det gäller val av godkänd revisor och revisioner som en sådan revisor utför. Övergångsperioden förlängs till utgången av 2011.

Propositionens 3 mom. blir 4 mom., och begreppet "bestämmanderätt" ändras på samma sätt och med samma motivering som i 7 § till "bestämmande inflytande". Bestämmelsen i momentet ändras så att den ligger i linje med den gällande revisionslagen.

Vidare blir 5 mom. 6 mom., och det ändras så att tidsfristen är kopplad till räkenskapsperioden på samma sätt som i 1 och 3 mom.

I 7 mom., dvs. 6 mom. i propositionen, har utskottet rättat till ett skrivfel.

Propositionens 7 mom. blir 8 mom., och det har ändrats till följd av att tidpunkten för lagens ikraftträdande har ändrats.

5. Lag om ändring av lagen om bostadsaktiebolag

3 §. *Tillämpning av aktiebolagslagen.* Enligt propositionen ska den nya aktiebolagslagen (624/2006) tillämpas på bostadsaktiebolag.

Enligt 1 § 3 mom. i lagen om införande av aktiebolagslagen (625/2006) ska den gamla lagen (734/78) tillämpas. Således har författningsnumret i det inledande stycket i 3 § 1 mom. bytts ut mot den gamla lagens författningsnummer.

Ikraftträdandebestämmelsen. En övergångsbestämmelse har lagts till i ikraftträdandebestämmelsen. Enligt den nya bestämmelsen ska man på bostadsaktiebolag som bildats innan den aktuella lagen om ändring av lagen om bostadsaktiebolag träder i kraft tillämpa den gamla lagens bestämmelser om behörighetsvillkor för revisor samt de bestämmelser i den gamla revisionslagen som gäller val av revisor eller de revisioner som en sådan revisor utför avseende de räkenskapsperioder som avslutas senast den 31 december 2011. På val av CGR- eller GRM-revisor eller CGR- eller GRM-sammanslutning eller på de revisioner som dessa utför tillämpas den nya revisionslagen.

7. Lag om ändring av 12 § i lagen om stiftelser

Ikraftträdandebestämmelsen. Enligt 12 § 3 mom. i lagen om stiftelser ska minst en revisor och dennes suppleant vara godkänd revisor, om inte handels- och industriministeriet av särskilda skäl medger undantag. Regeringen föreslår bland annat att detta moment ska upphävas. Enligt propositionens ikraftträdandebestämmelse gäller ett beviljat undantag till utgången av undantagets giltighetstid, dock högst till den 31 december 2009.

Utskottet har ändrat undantagens maximala giltighetstid i enlighet med 57 § 3 mom. i revisionslagen, dvs. till den 31 december 2011.

8. Lag om ändring av föreningslagen

Utskottet föreslår att lagförslaget om ändring av föreningslagen ska förkastas. Enligt 57 § 3 mom. i revisionslagen ska föreningar fortsatt tillämpa den revisionslag som upphävs. Den nya revisionslagen tillämpas på val av CGR- eller GRM-revisor eller CGR- eller GRM-sammanslutning och på de revisioner enligt 1 § 1 mom. som dessa utför.

9. Lag om ändring av lagen om bostadsrättsföreningar

Ikraftträdandebestämmelsen. Till ikraftträdandebestämmelsen har fogats en övergångsbestämmelse som motsvarar ändringen av lagen om bostadsaktiebolag. På bostadsrättsföreningar som bildats innan lagändringen träder i kraft tillämpas den gamla lagens bestämmelser om behörighetsvillkor för revisor samt de bestämmelser i den gamla revisionslagen som gäller val av revisor eller de revisioner som en sådan revisor utför avseende de räkenskapsperioder som avslutas senast den 31 december 2011. På val av CGR- eller GRM-revisor eller CGR- eller GRM-sammanslutning eller på de revisioner som dessa utför tillämpas den nya revisionslagen.

10. Lag om ändring av kreditinstitutslagen

42 och 43 §. Riksdagen har antagit en ny kreditinstitutslag. Paragrafnumreringen har därför

ändrats från 42 och 43 § till 158 och 159 § enligt den nya lagen.

44 §. Paragrafens nummer har ändrats till 160 § i enlighet med den nya kreditinstitutslagen. Samtidigt har en hänvisning rättats till och holdingföretag för konsekvensens skull lagts till parallellt med kreditinstitut.

14. Lag om ändring av lagen om pensionsstiftelser

66 §. En felaktig hänvisning i paragrafen har rättats till.

Förslag till beslut

På grundval av det ovan anförda föreslår ekonomicutskottet

att lagförslag 2—4, 6, 11, 12, 13 och 15—27 godkänns utan ändringar,

att lagförslag 8 förkastas,

att lagförslag 1, 5, 7, 9, 10 och 14 godkänns med ändringar (Utskottets ändringsförslag), och

att sex uttalanden godkänns (Utskottets förslag till uttalanden).

Utskottets ändringsförslag

1.

Revisionslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 och 2 §
(Som i RP)

2 kap.

Skyldighet att låta förrätta revision

3—6 §
(Som i RP)

7 §

Val av OFR-revisor

Utan hinder av vad som föreskrivs i 4—6 § kan till revisor i en sådan sammanslutning eller stiftelse där en kommun eller samkommun har *bestämmande inflytande* utöver en CGR- eller GRM-revisor eller en CGR- eller GRM-sammanslutning väljas en OFR-revisor eller OFR-sammanslutning som avses i lagen om revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (467/1999). På en OFR-revisor och en OFR-sammanslutning som är verksam i den uppgift som avses ovan tillämpas bestämmelserna i denna lag med undantag av bestämmelserna i 30—38, 49 och 50 §.

8—10 §
(Som i RP)

3 kap.

Revisionens innehåll

11—19 §
(Som i RP)

4 kap.

Övriga bestämmelser om revisorer

20—24 §
(Som i RP)

25 §

Revisors jäv

En revisor är inte oberoende på det sätt som avses i 24 § åtminstone om

(1—5 punkten som i RP)

6) *den person som avses i 1 eller 2 punkten är revisorns make, bror eller syster eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till revisorn,*

(7 punkten som i RP)

8) *den fysiska person eller den huvudansvariga revisorn i den revisionssammanslutning som valts till revisor för en sammanslutning som är föremål för offentlig handel (utesl.) har tagit emot en uppgift som avses i 1 eller 2 punkten i sammanslutningen i fråga och mindre än två år har förflutit från övergången till denna uppgift.*

(2—4 mom. som i RP)

26 §
(Som i RP)

5 kap.

Specialbestämmelser som gäller revisor för en sammanslutning som är föremål för offentlig handel

27—29 §
(Som i RP)

6 kap.

Godkännande och registrering av revisorer

30—32 §
(Som i RP)

33 §

CGR-sammanslutning

Centralhandelskammarens revisionsnämnd godkänner på ansökan som CGR-sammanslutning ett aktiebolag, kommanditbolag eller öppet bolag som utövar revisionsverksamhet och

(1 punkten som i RP)

2) där majoriteten av bolagsmännen i ett öppet bolag eller de ansvariga bolagsmännen i ett kommanditbolag är *av bolaget anställda* CGR-revisorer, *CGR- eller GRM-sammanslutningar*, i en EES-stat godkända revisorer (*utesl.*) eller (*utesl.*) revisionssammanslutningar eller där majoriteten av *det röstetal som aktiebolagets aktier* medför innehas av *de ovan avsedda revisorerna eller revisionssammanslutningarna*, samt

(3 punkten som i RP)

(2 mom. som i RP)

34 §

GRM-sammanslutning

En handelskammarens revisionsutskott godkänner på ansökan som GRM-sammanslutning ett aktiebolag, kommanditbolag eller öppet bolag som utövar revisionsverksamhet och

(1 punkten som i RP)

2) där majoriteten av bolagsmännen i ett öppet bolag eller de ansvariga bolagsmännen i ett kommanditbolag är *av bolaget anställda* CGR- eller GRM-revisorer, (*utesl.*) CGR- eller GRM-sammanslutningar eller i en EES-stat godkända revisorer eller revisionssammanslutningar (*utesl.*) eller där majoriteten av *det röstetal som aktiebolagets aktier* medför innehas av *de ovan avsedda revisorerna eller revisionssammanslutningarna*, samt

(3 punkten som i RP)

(2 och 3 mom. som i RP)

35—38 §
(Som i RP)

7 kap.

Styrning, utveckling och tillsyn

39—43 §
(Som i RP)

44 §

Behandlingen av ärenden i tillsynsorganen

(1 mom. som i RP)

På behandlingen av ärenden i Centralhandelskammarens revisionsnämnd och en handelskammarens revisionsutskott tillämpas bestämmelserna i förvaltningslagen, språklagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. På behandlingen i statens revisionsnämnd av ett ärende som gäller ändringssökande enligt 53 § i denna lag tillämpas förvaltningsprocesslagen (586/1996) och lagen om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolarna (/2007). Närmare bestämmelser om det förfarande som i övrigt skall iakttas i tillsynsorganen kan meddelas genom förordning av statsrådet.

(3 och 4 mom. som i RP)

45 och 46 §
(Som i RP)

8 kap.

Internationellt tillsynssamarbete

47 och 48 §
(Som i RP)

9 kap.

Påföljder

49—52 §
(Som i RP)

10 kap.

Särskilda bestämmelser

53—55 §
(Som i RP)

11 kap.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

56 §

Ikraftträdande

(1 mom. som i RP)

Genom denna lag upphävs revisionslagen (936/1994) av den 28 oktober 1994 jämte ändringar. *Godkända revisorer enligt 2 § 2 punkten i den lag som upphävs skall anses vara revisorer enligt 2 § 1 punkten i denna lag.*

(3 mom. som i RP)

57 §

Övergångsbestämmelser

Bestämmelserna i 3 kap. i denna lag om revisionens innehåll tillämpas på revision avseende räkenskapsperioder som startar den 1 juli 2007 eller senare. Fram till dess bestäms revisionens

innehåll enligt den revisionslag som upphävs. (Nytt)

En hänvisning till revisionslagen i någon annan lag eller förordning avser efter denna lags ikraftträdande en hänvisning till denna lag. Vad som i någon annan lag föreskrivs om (*utesl.*) en godkänd revisor, gäller en revisor som avses i 2 § 1 punkten i denna lag, om inget annat föreskrivs särskilt.

Utan hinder av denna lag skall föreningar tillämpa bestämmelserna i den lag som upphävs om val av annan revisor än en CGR- eller GRM-revisor eller CGR- eller GRM-sammanslutning och om revision enligt 1 § 1 mom. som en sådan revisor utför. På motsvarande sätt skall sammanslutningar eller stiftelser som bildats före denna lags ikraftträdande tillämpa bestämmelserna i den lag som upphävs i andra fall än på val av CGR- eller GRM-revisor eller CGR- eller GRM-sammanslutning eller på de revisioner som en sådan revisor utför avseende räkenskapsperioder som avslutas senast den 31 december 2011.

Utan hinder av vad som föreskrivs i 7 § kan till revisor i en sådan sammanslutning och stiftelse där en kommun eller samkommun har *bestämmande inflytande* i stället för en GRM-revisor (*utesl.*) väljas en OFR-revisor (*utesl.*), dock högst för den mandattid som går ut den 31 december 2012.

(5 mom. som 4 mom. i RP)

Den tidsfrist som avses i 27 § 1 mom. och som gäller en revisors maximala mandattid börjar löpa från början av den räkenskapsperiod som följer på denna lags ikraftträdande.

Bestämmelserna i 41—43 § om sammansättningen av statens revisionsnämnd, Centralhandelskammarens revisionsnämnd och en handelskammarens revisionsutskott tillämpas när medlemmarna (*utesl.*) utnämns för följande mandat-tider efter lagens ikraftträdande.

Genom denna lag upphävs förordningen av den 24 maj 1996 om tillämpningen av vissa stad-ganden i revisionslagen (358/1996). I övrigt för-blir de bestämmelser som utfärdats med stöd av

den lag som upphävs i kraft till dess att något annat föreskrivs.

5.

Lag

om ändring av lagen om bostadsaktiebolag

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 17 maj 1991 om bostadsaktiebolag (809/1991) 67 §, sådan den lyder delvis
ändrad i lag 938/1994 samt
ändras det inledande stycket i 3 § 1 mom. och 3 § 1 mom. 9 punkten samt 8 § 10 punkten, 63, 64
och 65 §, av dem 3 § 1 mom. 9 punkten, 63, 64 och 65 § sådana de lyder i nämnda lag 938/1994, som
följer:

3 §	(1 mom. som i RP)
<i>Tillämpning av aktiebolagslagen</i>	<i>På bostadsaktiebolag som bildats innan den- na lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser om behörighetsvillkor för revisor i 65 § 1 punk- ten som gällde vid lagens ikraftträdande samt bestämmelserna i den revisionslag (936/1994) som upphävs om val av annan revisor än en CGR- eller GRM-revisor eller en CGR- eller GRM-sammanslutning och om revisioner som en sådan revisor utför avseende räkenskapsperio- der som avslutas senast den 31 december 2011. (Nytt)</i>
På ett bostadsaktiebolag tillämpas även föl- jande bestämmelser i aktiebolagslagen (734/1978):	
(9 punkten som i RP)	
8 och 63—65 § (Som i RP)	

7.

Lag

om ändring av 12 § i lagen om stiftelser

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 5 april 1930 om stiftelser (109/1930) 12 § 3 mom., sådant det lyder i lag
942/1994,
ändras 12 § 1 och 2 mom., sådana de lyder i nämnda lag 942/1994, som följer:

12 §
(Som i RP)

(1 mom. som i RP)

Ett undantag som på basis av 12 § i lagen om stiftelser (109/1930) har medgetts en stiftelse och som avser val av revisor gäller till utgången av undantagets giltighetstid, dock högst till den 31 december 2011.

9.

Lag

om ändring av lagen om bostadsrättsföreningar

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen av den 28 november 1994 om bostadsrättsföreningar (1072/1994) 55 § 3 mom., sådant det lyder i lag 297/1998, samt
ändras 4 § 1 mom. 5 punkten, 16 § 1 mom., 48 § 2—4 mom., 51, 52 och 53 § och 60 § 1 mom. som följer:

4, 16, 48, 51—53 och 60 §
(Som i RP)

(1 mom. som i RP)
På bostadsrättsföreningar som bildats innan denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser om behörighetsvillkor för revisor i 53 § 1 mom. 1 punkten som gällde vid lagens ikraftträ-

dande samt bestämmelserna i den revisionslag (936/1994) som upphävs om val av annan revisor än en CGR- eller GRM-revisor eller CGR- eller GRM-sammanslutning eller på de revisioner som en sådan revisor utför avseende räkenskapsperioder som avslutas senast den 31 december 2011. (Nytt)

10.

Lag

om ändring av kreditinstitutslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kreditinstitutslagen av den

2007 (/) 158—160 § som följer:

158 (42) §
(Som i RP)

159 (43) §
(Som i RP)

160 (44) §

Finansinspektionens skyldighet att förordna revisor samt särskild granskning och granskare

Finansinspektionen skall för kreditinstitut och deras holdingföretag förordna en revisor en-

ligt 9 § i revisionslagen, 7 kap. 5 § i aktiebolagslagen och 7 kap. 5 § i lagen om andelslag samt förordna om särskild granskning och granskare enligt 7 kap. 7—10 § i aktiebolagslagen och 7 kap. 7—10 § i lagen om andelslag. När det gäller förordnande av revisor samt särskild granskare i de ovan angivna fallen skall i övrigt tillämpas revisionslagen, aktiebolagslagen och lagen

om andelslag. Finansinspektionen skall dessutom förordna en behörig revisor för ett kreditinstitut och dess holdingföretag, om institutet eller företaget inte har en revisor som uppfyller de i 159 § angivna kraven..

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

14.

Lag

om ändring av lagen om pensionsstiftelser

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen av den 29 december 1995 om pensionsstiftelser (1774/1995) 31—33 §, 35 och 66 § samt det inledande stycket i 113 § 1 mom. som följer:

31—33 och 35 §
(Som i RP)

rande sätt tillämpas på en granskare som avses i 2 mom.
(4 mom. som i RP)

66 §
(1 och 2 mom. som i RP)
Vad som i 34, 112, 113 och 128 § i denna lag samt i 3, 8, 18, 19, 24—26 och 51 § i revisionslagen föreskrivs om revisorer skall på motsva-

113 §
(Som i RP)

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i RP)

Utskottets förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att regeringen följer verkningarna av befrielsen från obligatorisk revision och, om verkningarna är negativa, att regeringen vidtar nödvändiga åtgärder för att undanröja dessa.
2. Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart i samarbete med föreningarna inleder arbetet med att ta fram av bestämmelser om revision av föreningarnas ekonomi och förvaltning så att re-

visionen kan ordnas på det lämpligaste sättet med avseende på både föreningens interna och föreningens externa behov.

3. Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål utarbetar nödvändiga bestämmelser och föreskrifter för hur GRM- och OFR-revisorer kan tillgodoräkna sig sin examen och praktiska erfarenhet och komplettera sin behörighet för att under en övergångstid få CGR- och/eller GRM-behörighet samt vice versa, dvs. CGR- och GRM-reviso-

rer för att få OFR-behörighet, och att regeringen tillsammans med CGR-, GRM- och OFR-föreningarna helt ser över revisorernas examenskrav så att alla revisorer har samma grundexamen varefter specialisering och specialiseringsexamen är möjliga.

4. *Riksdagen förutsätter att regeringen i samband med översynen av lagen om bostadsaktiebolag tar fram särskilt för bostadsaktiebolagen lämpliga bestämmelser om revisorers behörighet, val av revisor, revision och andra eventuella granskare och granskningar och att denna totalreform av lagen om bostadsaktiebolag överlämnas till riksdagen så*

att den kan behandlas, sättas i kraft och börja tillämpas senast som en omedelbar fortsättning på den övergångstid som går ut 2011.

5. *Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att de registerändringar som görs till följd av den nya revisionslagen sköts flexibelt och till minsta möjliga kostnader för kunderna.*
6. *Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att de verksamma svenskspråkiga revisorerna i Finland har tillgång till anvisningarna och rekommendationerna för god revisionssed på svenska.*

Helsingfors den 31 januari 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jouko Skinnari /sd
vordf. Jari Leppä /cent
medl. Arto Bryggare /sd (delvis)
Sari Essayah /kd (delvis)
Klaus Hellberg /sd (delvis)
Esko Kiviranta /cent (delvis)
Martti Korhonen /vänt (delvis)
Miapetra Kumpula-Natri /sd (delvis)
Seppo Lahtela /saml (delvis)
Jere Lahti /saml (delvis)

Sirpa Paatero /sd (delvis)
Klaus Pentti /cent
Antti Rantakangas /cent (delvis)
Martin Saarikangas /saml
Sari Sarkomaa /saml (delvis)
Juhani Sjöblom /saml (delvis)
Oras Tynkkynen /gröna
ers. Roger Jansson /sv
Iivo Polvi /vänt.

Sekreterare var

utskottsråd Eelis Roikonen.

RESERVATION

*Motivering***Lagförslag 1: Revisionslagen**

Det huvudsakliga syftet med propositionens förslag till ny revisionslag och justering av diverse andra lagar och som ekonomiutskottet i huvudsak ställer sig bakom är att helt befria de minsta företagen från den gällande lagfästa revisions-skyldigheten och ändra bestämmelserna om revision i olika företagsformer så att företagen i framtiden endast kan ha sådana revisorer som godkänts på det sätt som framgår av lagen. Detta innebär att systemet med s.k. lekmannarevisorer helt frångås.

En annan utgångspunkt för propositionen är likaså att ändra de gällande bestämmelserna om revision så att OFR-revisorerna inte längre efter en övergångsperiod ensamma skulle kunna vara revisorer i sammanslutningar där kommuner och samkommuner har bestämmande inflytande.

I propositionen auktoriseras nu titeln OFR-revisor som en yrkesbenämning och begreppet OFR-sammanslutning nämns. Sistnämnda begrepp definieras ändå inte i lagen på samma sätt som begreppen CGR- och GRM-revisorer samt CGR- och GRM-sammanslutningar, vilket är en klar brist.

Inte bara för de enskilda företagen och dess ägare utan också för andra finansörer och samhället är bokföringens och bokslutens kvalitet och tillförlitlighet av stor betydelse. Revisionen bidrar till att säkerställa riktigheten av bokslutets innehåll och borgar för bokslutens kvalitet och tillförlitlighet. Även om revisionen inte finns till för att bevaka skattetagarnas intressen eller bekämpa ekonomisk brottslighet anses den allmänt vara av samhällelig betydelse dels när det gäller att försäkra sig om att de uppgifter som lämnas till grund för beskattningen är korrekta, dels för att revision är ett sätt att mota grå ekonomi och rentav ekonomisk brottslighet.

För närvarande berörs ca 178 000 aktiebolag av revisionsskyldigheten. Om den lösning som utskottsmajoriteten ställt sig bakom nu accepteras innebär det att ca 67 000 aktiebolag, dvs. drygt en tredjedel, helt ställs utanför kraven på obligatorisk revision. Vid expertutfrågningen framgick att av de företag som lämnas utanför revisionsskyldigheten har ca 10 000 skatteskulder till ett belopp om ca 348 miljoner euro, vilket även konstateras i utskottets betänkande. Eftersom aktieägarnas ansvar i ett aktiebolag är begränsat ligger det såväl i samhällets som i utomstående finansörers intressen att bibehålla revisionsskyldigheten i aktiebolag oavsett deras storlek. Därför har exempelvis finansministeriets skatteavdelning, utvecklingsprojektet för myndighetssamarbete, ett flertal organisationer som företräder auktoriserade revisorer samt andra erfarna auktoriserade revisorer som hörts som sakkunniga motsatt sig förslaget att befria små aktiebolag från revisionsskyldigheten.

Befrielse av små aktiebolag från revisions-skyldighet ger den grå ekonomin ett större spelrum och försämrar möjligheterna att bekämpa ekonomisk brottslighet.

Med hänvisning till detta föreslår jag med avvikelse från utskottsbetänkandet, att begreppen OFR-revisor och OFR-sammanslutning definieras i lagens 2 § på motsvarande sätt som CGR-revisorerna och GRM-revisorerna och motsvarande sammanslutningar definieras.

Den lagfästa revisionsskyldigheten bör på de grunder som framförs ovan bibehållas i alla aktiebolag oavsett deras storlek. Därför föreslår jag att 4 § 2 mom. i revisionslagen ändras så att storleksangivelserna i lagrummet inte gäller aktiebolag.

Förslaget i utskottets betänkande omöjliggör för OFR-revisorer att efter en övergångsperiod som huvudansvariga revisorer revidera alla de bokföringsskyldiga som nämns i bokföringslagen. Många OFR-revisorer har i egenskap av huvudansvariga revisorer granskat inte bara sam-

manslutningar där kommuner haft bestämmande inflytande utan också andra bostads- och fastighetsbolag. Det rimmar illa med den allmänna jämlikhetsprincipen och det allmänna rättsmedvetandet att nu i praktiken nullifiera den kompetens som dessa revisorer har skaffat sig och samtidigt hindra dem från att utöva sitt yrke. Detta förfarande kan inte godtas eftersom det inte finns några grunder för att anse OFR-revisorer inkompetenta att utöva ett yrke som de redan har skött under många år, rentav decennier. Jag föreslår därför med avvikelse från betänkandet att 4 § 4 mom. kompletteras på ett sätt som gör det möjligt att utse en OFR-revisor att sköta revisionen i den typ av sammanslutningar där de redan nu är kompetenta att göra det.

Enligt det lagförslag som ingår i utskottets betänkande ska enligt 5 § minst en av de revisorer som bolagsmännen, bolagsstämman eller motsvarande organ väljer vara en CGR-revisor eller CGR-sammanslutning, om det är fråga om en sammanslutning som är föremål för offentlig handel eller om sammanslutningen eller stiftelsen under den avslutande räkenskapsperioden uppfyller minst två av de tre villkor som nämns i paragrafen. Ingenstans i propositionen eller utskottets betänkande motiveras behovet av den senare delen av bestämmelsen och jag kan inte heller tänka mig några andra grunder för den och föreslår därför att denna passus stryks i paragrafen.

Enligt 7 § i det lagförslag som ingår i utskottets betänkande skulle en OFR-revisor inte längre vara kompetent att verka som huvudansvarig revisor i sådana till en kommunkoncern hörande dotterbolag och stiftelser där en kommun eller samkommun har bestämmande inflytande. OFR-revisorer eller OFR-sammanslutningar kan väljas till revisorer endast vid sidan av en CGR- eller GRM-revisor eller CGR- eller GRM-sammanslutning. I praktiken blir det omöjligt att utse revisorn i en kommunkoncerns moderbolag till revisor i kommunens dotterbolag. Om det inte är helt omöjligt orsakar det åtminstone tilläggskostnader. Dessutom står förslagen i 6 § och 7 § i konflikt med varandra. Enligt förslaget till 6 § ska minst en av moderföretagets reviso-

rer väljas till revisor i ett dotterföretag. Avvikelser från detta kan göras endast av grundad anledning. Men enligt bestämmelsen i 7 § kan till revisor i en kommunkoncerns moderbolag endast väljas en OFR-revisor eller motsvarande sammanslutning vid sidan av en CGR-revisor eller motsvarande sammanslutning eller GRM-revisor eller motsvarande sammanslutning.

Kommunerna har lagt om sin serviceproduktion bl.a. med att i allt större utsträckning gå in för beställare-producentmodellen. Serviceanordnaren, dvs. kommunens roll blir allt oftare beställarens medan kommunägda aktiebolag och stiftelser producerar tjänsterna. Dessa förändringar har bland annat lett till att riksdagen för närvarande behandlar en ändring av kommunallagen (RP 263/2006 rd). Avsikten med sistnämnda proposition är att förbättra kommunernas möjligheter att styra och övervaka kommunkoncerner. Tanken bakom skyldigheten att göra upp koncernbokslut är att man ska ha en tillräcklig bild av kommunernas verksamhet och ekonomi också i situationer där ansvaret för att producera kommunala tjänster överförs exempelvis på dotterföretag. Om 7 § i revisionslagen nu ändras på det sätt som utskottet föreslår i sitt betänkande kommer det att strida mot de syften som eftersträvas med ändringen av kommunallagen.

Systemet med OFR-revisioner har fungerat från 1993 och det har befast sin ställning i den offentliga förvaltningen och dess referenssammanslutningar. OFR-nämnden är underställd finansministeriet och ansvarar för att godkänna och övervaka OFR-revisorerna. EU-kommissionen konstaterade i maj 1997 i ett svar till handels- och industriministeriet att OFR-systemet uppfyller kraven på revisorer i EU:s åttonde direktiv. Enligt artiklarna 51 och 53 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EEG av den 7 maj 2006 betraktas lagstadgade revisorer eller revisionsföretag som medlemsstaternas behöriga myndigheter har godkänt i enlighet med bestämmelserna i direktiv 84/253/EEG innan de bestämmelser som avses i artikel 53.1 träder i kraft anses vara godkända enligt bestämmelserna i det här direktivet. Det är därför obegripligt att man nu genom nationell lagstiftning vill

hindra OFR-revisorerna från att vara verksamma exempelvis som revisorer i dotterbolag som tillhör kommunkoncerner. Ett sådant beslut kan också ifrågasättas mot bakgrunden av bestämmelserna i grundlagens 6 och 18 §.

Med hänvisning till det som sägs ovan och med avvikelse från utskottets betänkande föreslår jag att 7 § i betänkandet ändras så att OFR-revisorer kan väljas till revisorer i dotterbolag som hör till kommunkoncerner i stället för CGR- eller GRM-revisorer.

Den bestämmelse som utskottet föreslår i 57 § 4 mom. innebär att en OFR-revisors behörighet att verka som revisor upphör efter övergångsperioden om 4 och 7 § i lagförslaget godkänns i den form utskottet föreslår. Ett retroaktivt ogiltigförklarande av OFR-examens betydelse för behörigheten när det gäller revision i företag som omfattas av bokföringslagens bestämmelser om bokföringsskyldiga kränker på ett väsentligt sätt grundlagens jämlikhetsprincip och begränsar

OFR-revisorernas rätt att skaffa sig sin försörjning genom ett yrke eller näring som OFR-revisorn fått kompetens för. Om 4 och 7 § i revisionslagen godkänns i den form jag föreslår blir övergångsbestämmelsen i 57 § 4 mom. överflödigt och kan strykas.

Lagförslag 3: Lag om ändring av aktiebolagslagen

De ändringar som föreslås i aktiebolagslagen följer av de föreslagna ändringarna i revisionslagen.

Förslag

Med stöd av det som anförs ovan föreslår jag

*att lagförslag 1 och 3 godkänns med ändringar (**Reservationens ändringsförslag**).*

Reservationens ändringsförslag

1.

Revisionslagen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §
(Som i EkUB)

2 §

Definitioner

I denna lag avses med
(1—3 punkten som i EkUB)

4) *ORF-revisor en av revisionsnämnden för den offentliga förvaltningen och ekonomin god-*

känd revisor och med ORF-sammanslutning en av nämnden godkänd revisorssammanslutning (Ny)

(5 och 6 punkten som 4 och 5 punkten i EkUB)

2 kap.

Skyldighet att låta förrätta revision

3 §
(Som i EkUB)

4 §

Revisionsskyldighet

(1 mom. som i EkUB)

Om inte något annat föreskrivs i annan lag behövs, *med undantag av aktiebolag*, en revisor inte väljas i en sammanslutning där både under den avslutade räkenskapsperioden och den som omedelbart föregår denna högst ett av följande villkor har uppfyllts:

(1—3 punkten som i EkUB)

(3 mom. som i EkUB)

Om en sammanslutning inte är skyldig enligt 1 eller 2 mom. att välja en revisor, kan i bolagsordningen, bolagsavtalet eller stadgarna bestämmas om revision samt om val av flera revisorer. *Till revisor kan även väljas en ORF-revisor.*

(5 och 6 mom. som i EkUB)

5 §

Skyldighet att välja CGR-revisor eller CGR-sammanslutning

Minst en av de revisorer som bolagsmännen, bolagsstämman eller motsvarande organ väljer skall vara en CGR-revisor eller CGR-sammanslutning, om det är fråga om en sammanslutning som är föremål för offentlig handel. (*Utesl.*)

6 §

(Som i EkUB)

7 §

Val av OFR-revisor

Utan hinder av vad som föreskrivs i 4—6 § kan till revisor i en sådan sammanslutning eller stiftelse där en kommun eller samkommun har bestämmanderätten *i stället för* en CGR- eller GRM-revisor eller en CGR- eller GRM-sammanslutning väljas en OFR-revisor eller OFR-sammanslutning som avses i lagen om revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekono-

min (467/1999). På en OFR-revisor och en OFR-sammanslutning som är verksam i den uppgift som avses ovan tillämpas bestämmelserna i denna lag med undantag av bestämmelserna i 30—38, 49 och 50 §.

8—10 §

(Som i EkUB)

3 kap.

Revisionens innehåll

11—19 §

(Som i EkUB)

4 kap.

Övriga bestämmelser om revisorer

20—26 §

(Som i EkUB)

5 kap.

Specialbestämmelser som gäller revisor för en sammanslutning som är föremål för offentlig handel

27—29 §

(Som i EkUB)

6 kap.

Godkännande och registrering av revisorer

30—38 §

(Som i EkUB)

7 kap.

Styrning, utveckling och tillsyn

39—46 §

(Som i EkUB)

8 kap.	57 §
Internationellt tillsynssamarbete	<i>Övergångsbestämmelser</i>
47 och 48 § (Som i EkUB)	(1 och 2 mom. som i EkUB) Utan hinder av denna lag tillämpas i sammanslutningar eller aktiebolag som inte uppfyller minst två av de krav som anges i 4 § 2 mom. bestämmelserna i den lag som skall upphävas till övriga delar än när det gäller val av CGR-revisor eller GRM-revisor eller CGR- sammanslutning eller GRM-sammanslutning och av en sådan revisor utförd revision som avses i 1 § 1 mom. I sammanslutningar eller stiftelser som grundats före denna lags ikraftträdande tillämpas på motsvarande sätt bestämmelserna i den lag som skall upphävas till övriga delar än när det gäller val av CGR-revisor eller GRM-revisor eller CGR- sammanslutning eller GRM-sammanslutning och av en sådan revisor utförd revision för räkenskapsperioder som utgår senast den 31 december 2011.
9 kap.	
Påföljder	
49—52 § (Som i EkUB)	
10 kap.	
Särskilda bestämmelser	
53—55 § (Som i EkUB)	
11 kap.	(4 mom. utesl.) (4—7 mom. som 5—8 mom. i EkUB)
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	
56 § (Som i EkUB)	

3.

Lag om ändring av aktiebolagslagen

I enlighet med riksdagens beslut
(Utesl.)

ändras i aktiebolagslagen av den 21 juli 2006 (624/2006) 5 kap. 10 §, 7 kap. 1 § 2 mom. och 5 §, i 16 och 17 kap. mellanrubriker, 22 kap. 4 §, 6 § 1 mom., det inledande stycket i 7 § 1 mom., det inledande stycket i 8 §, det inledande stycket i 9 § 1 mom. samt 3 mom. samt 25 kap. 1 § 2 punkten som följer:

2 kap.
Bildande av aktiebolag

Allmänna bestämmelser

2, 8 och 14 §
(Utesl.)

5 kap.
Bolagsstämma

10 §
(Som i EkUB)

7 kap.
Revision och särskild granskning

Revision

1 §
Tillämplig lag

2 och 3 §
(Utesl.)

5 §

*Minoritetens rätt att kräva en **godkänd** revisor*

I ett bolag där enligt lag eller bolagsordningen inte behöver väljas en *godkänd revisor*, skall bolagsstämman välja en *godkänd* revisor, om aktieägare med minst en tiondel av samtliga aktier eller en tredjedel av de vid stämman företrädde aktierna kräver det på den ordinarie bolagsstämman eller på den bolagsstämma där ärendet enligt stämmokallelsen skall behandlas. Väljer bolagsstämman inte en *godkänd* revisor, förordnar länsstyrelsen en *godkänd* revisor i den ordning som föreskrivs i 9 § 1 och 4 mom. i revisionslagen, om en aktieägare inom en månad efter bolagsstämman ansöker om ett förordnande. *Den bestämmelse tillämpas på de räkenskapsperioder som utgår senast den 31 december 2011.*

6 och 8 §
(Utesl.)

9 kap.

Finansiering

14 och 18 §
(Utesl.)

Med godkänd revisor avses i denna lag en person eller sammanslutning som avses i 2 § i revisionslagen.

11 kap.	19 kap.
Ökning av aktiekapitalet	Ändring av företagsform
4 § (Utesl.)	1 och 5 § (Utesl.)
13 kap.	20 kap.
Utbetalning av medel	Upplösning av bolag
3 § (Utesl.)	11 och 16 § (Utesl.)
16 kap.	22 kap.
Fusion	Skadestånd
<i>Fusionsplan och en godkänd revisors yttrande</i>	4, 6, 7, 8 och 9 § (Som i EkUB)
3, 4, 6, 14 och 17 § (Utesl.)	25 kap.
17 kap.	Straffbestämmelser
Delning	1 § (Som i EkUB)
<i>Delningsplan och en godkänd revisors yttrande</i>	<u>Ikraftträdandebestämmelsen</u> (Som i EkUB)
3, 4, 6, 14 och 17 § (Utesl.)	

Helsingfors den 31 januari 2007

Iivo Polvi /vänst

Jag omfattar reservationen till den del den gäller lagens 5 och 7 § samt motiveringarna.

Helsingfors den 31 januari 2007

Sari Essayah /kd